

Een praktische wegwijzer

BEELD EN GELUID

De Reisgids Digitaal Leermateriaal is eind november bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum gelanceerd. Het is een praktische wegwijzer met bronnen, werkvormen, tools en rolmodellen voor digitaal leermateriaal in de dagelijkse onderwijspraktijk.

Louis Hilgers nam het initiatief.

Tekst Theo Louwers Foto Wijand van Lieshout

'De Reisgids Digitaal Leermateriaal wil docenten en ouders in het basis- en voortgezet onderwijs in het Nederlands taalgebied (Nederland, Vlaanderen, Curaçao, Aruba, Caribisch Nederland en Suriname) een wegwijzer bieden naar bronnen voor digitaal leermateriaal', legt Louis Hilgers uit. 'Het boek en de webapp bieden handreikingen, zoals een overzicht van bronnen en beschrijvingen van didactische werkvormen. Ook handreikingen voor het zelf maken en arrangeren van digitaal leermateriaal, gebaseerd op beschikbare tools en applicaties, maken deel uit van het project.'

CROWDSOURCE

Hilgers kreeg het idee toen hij op Curaçao het onderwijs verder wilde helpen. 'Leerkrachten willen meer doen met digitaal leermateriaal, maar er is al zoveel. Hoe vind je het en als je hebt gevonden wat je zoekt, hoe ga je er dan mee om? De Reisgids en de bijbehorende webapp moeten leerkrachten daarbij helpen en ondersteunen. Iedereen die affiniteit heeft met onderwijs, wordt opgeroepen voorbeelden in te dienen via het crowdsourcing principe. Er is een redactieteam opgezet en er is inbreng van de experts, die gelieerd zijn aan het project.'

NOODZAKELIJKE STAP

Arno Coenders is als programmamanager vrijwel vanaf het begin betrokken bij de Reisgids. 'Wij willen het onderwijs als het om digitaal leermateriaal gaat een noodzakelijke stap laten maken. Leerkrachten zien door de bomen het bos niet meer. Er zijn talrijke verschillende

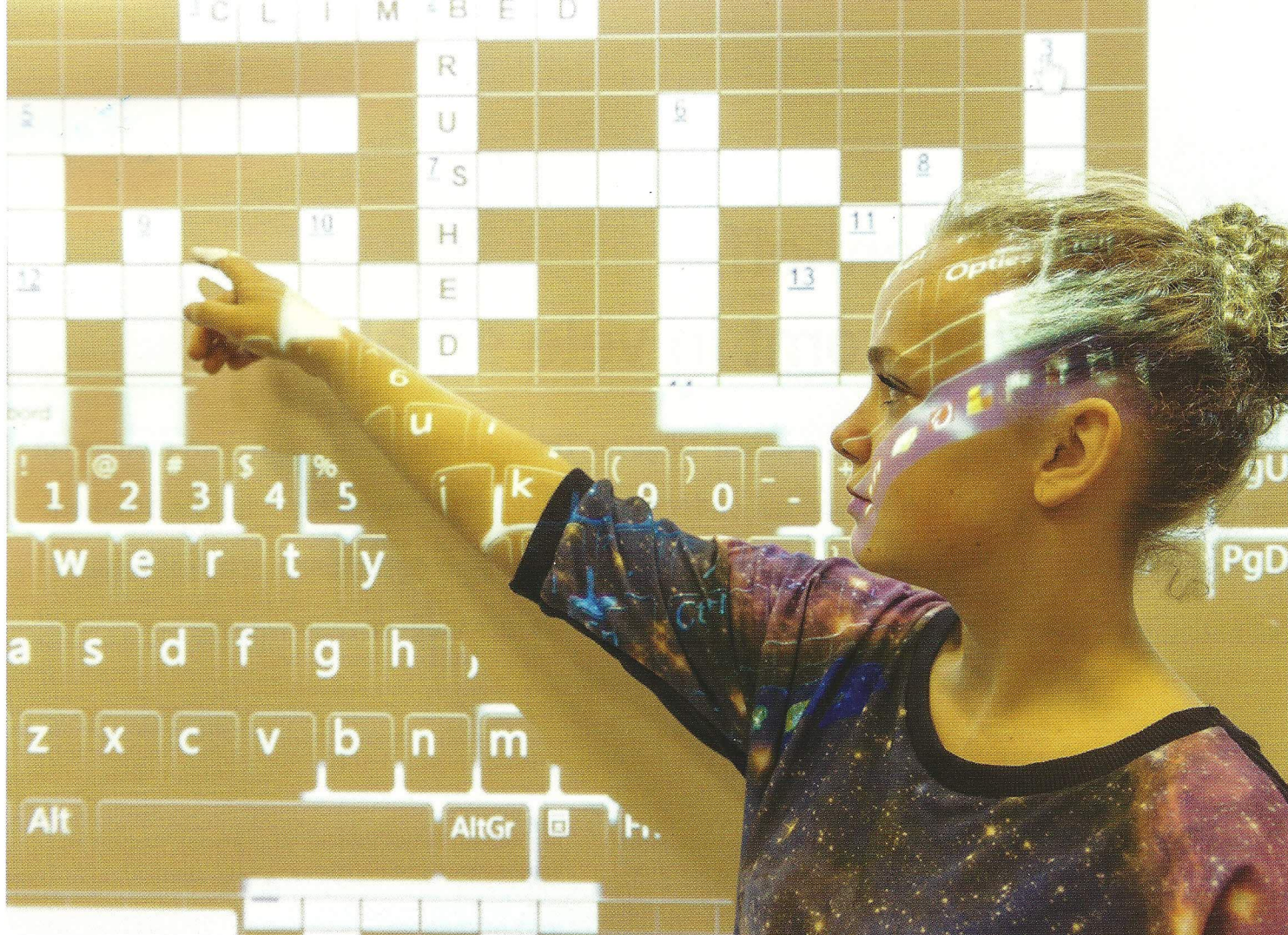
platforms. Wij misten een collectief waar alles wordt verzameld. Door de bronnen, werkvormen en tools aan te bieden, kunnen leerkrachten zelf de stap op het digitale veld zetten. Zo vallen de puzzelstukjes samen. Ook brengen we leerkrachten in contact met inspirerende mensen, de rolmodellen. De rolmodellen zijn portretten van leraren die met enthousiasme digitaal leermateriaal op passende wijze inzetten in de dagelijkse lespraktijk. Tevens willen ze hun ervaringen delen.'

SPRINGPLANK

Alex-Jan Sigtermans is vicevoorzitter van de stichting en technisch adviseur. 'Als 21-jarige student werd ik erbij betrokken. Louis stelde voor dat ik met mijn technische kennis de digitale component (webapp) zou aansturen. Inmiddels ben ik mede-projectleider. Ik neem liever niet het woord project in de mond. Het is een initiatief, dat continu verandert. De Reisgids Digitaal Leermateriaal blijft groeien en wordt aangevuld vanuit de crowd.' Sigtermans noemt het boek een springplank. 'Alle scholen in het Nederland, Vlaanderen, de voormalige Antillen en Suriname (po én vo) ontvangen begin december een gratis

boek. Boeken (€9,95) kunnen worden bijbesteld en het gebruik van de website is gratis. De opbrengst wordt gebruikt om het initiatief te verduurzamen. Wij benaderen leerkrachten, die met digitaal leermateriaal willen werken, van onderaf. Op de website worden alle lijnen met elkaar verbonden. Het is een totaalbenadering: alle puzzelstukjes komen er bij elkaar.' Volgens Sigtermans wordt alle content gefilterd en gecontroleerd door een redactie. 'Via een

vast format kan content worden aangeboden. Wij willen voorkomen dat er materiaal wordt ingestuurd dat meer het karakter heeft van een verkooppraatje.'

WERKVORMEN

Amy Franken is onderwijskundige en hield zich vooral bezig met de werkvormen. 'Ik heb me voor dit project als auteur en adviseur voornamelijk beziggehouden met één onderdeel: leraren zich bewust laten worden waarom ze eigenlijk digitaal leermateriaal willen gebruiken. De vraag achter de vraag, zeg maar. Je wilt iets met YouTube, maar wat wil je er als leerkracht mee bereiken? Om een reis te kunnen maken en je doel te bereiken, zijn er verschillende werkvormen mogelijk. Als je op reis gaat, is het voor je voorbereiding handig te weten hoe lang je gaat? Reis je alleen of in een groep? Is het koud of tropisch warm? Op basis daarvan maak je bepaalde keuzes. Als ik die metafoor doortrek naar het onderwijs, bepaal je op basis van deze factoren bij je leerdoel een werkvorm. Wat wil je ermee bereiken? Voor wie? Welke digitale tools zou je hierbij kunnen inzetten. En wanneer tijdens de reis zou je deze inzetten? Zo zijn er zeven leeractiviteiten waar je werkvormen kunt gebruiken. Sommige werkvormen lenen zich specifiek voor een bepaald onderdeel zoals reflecteren of evalueren. Andere kun je in verschillende onderdelen inzetten. In het boek vinden leraren meer theorie achter dit verhaal. Op de website hebben we een mooie verzameling gemaakt van verschillende voorbeelden van werkvormen. In het kader van LES 2.0 heeft het Nederlands

Instituut voor Beeld en Geluid de Werkvormenplanner ontwikkeld. We geven voorbeelden wanneer tijdens een les een werkvorm kan worden ingezet en hoe je dit in het primair en voortgezet onderwijs kunt doen. En we geven aan welke tools er zijn om deze werkvorm uit te voeren. Leraren kunnen er hun eigen draai aan geven. Werkvormen zijn vak- en leerjaaroverstijgend. De leraar of leerlingen bepalen zelf hoe ze een werkvorm kunnen inzetten om dat leerdoel te bereiken.'

REISGENOTEN

De uitgebreide Reisgids Digitaal Leermateriaal wordt door tal van organisaties, instellingen en bedrijfsleven een warm hart toegedragen. Sigtermans: 'We noemen dat onze reisgenoten. Zij staan achter het doel dat we ons hebben gesteld en geven hiermee tevens hun visie op digitaal leermateriaal. Als straks het boek en de website zijn gelanceerd, verwachten wij dat er nog veel meer organisaties aanhaken. Dit leidt tot een sneeuwbal effect.' <<

Alle scholen ontvangen begin december gratis de Reisgids Digitaal Leermateriaal. Boeken (€9,95) kunnen worden bijbesteld en het gebruik van de website is gratis. De opbrengst wordt gebruikt om het initiatief te verduurzamen.

www.ReisgidsDigitaalLeermateriaal.org